

Додаток 1
до наказу №53
від 31.10.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
від 30.10.2025 (протокол №7/3.3)

ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності в БДПУ регламентується як загальнодержавними нормами, визначеними Законом України «Про вищу освіту», законодавчими актами, наказами МОН України, так і затвердженими в університеті Статутом, Стратегією розвитку БДПУ, Положеннями, рішеннями Вченої ради, відповідними наказами та розпорядженнями по університету, щорічним планом роботи. Всі зазначені документи розміщені на сайті університету (<https://bdpu.org.ua/>).

Положення про внутрішню систему забезпечення якості в БДПУ базується на стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015), які на інституційному рівні передбачають:

- політику щодо забезпечення якості;
- розроблення і затвердження програм;
- студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- викладацький склад;
- навчальні ресурси і підтримку здобувачів вищої освіти;
- інформаційний менеджмент;
- публічну інформацію;
- поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- циклічне зовнішнє забезпечення якості.

ESG ґрунтуються на чотирьох принципах забезпечення якості в Європейському освітньому просторі: заклади вищої освіти несуть повну відповідальність за якість вищої освіти, що надають, та її забезпечення; забезпечення якості відповідає потребам різноманітних систем вищої освіти, ЗВО і здобувачів вищої освіти; забезпечення якості підтримує культуру якості; забезпечення якості бере до уваги потреби та очікування здобувачів вищої освіти, інших стейхолдерів та суспільства.

Наявна в університеті інформаційна система дозволяє оперативно інформувати учасників освітнього процесу щодо організаційних та контрольних заходів, оприлюднювати результати.

Стандарти внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

1.1. Політика щодо забезпечення якості у Бердянському державному педагогічному університеті

БДПУ має оприлюднену політику забезпечення якості, що є частиною його стратегічного управління. Внутрішні стейкхолдери розробляють та втілюють цю політику через належні структури і процеси, залучаючи при цьому зовнішніх стейкхолдерів.

Політика і відповідні їй процеси є основою злагодженої інституційної системи забезпечення якості, яка формує цикл безперервного вдосконалення і сприяє підзвітності закладу освіти. Вона підтримує розвиток культури якості, в межах якої всі внутрішні стейкхолдери беруть на себе відповідальність за якість і долучаються до забезпечення якості на всіх рівнях установи. З метою сприяння цьому процесу політика має офіційний статус і є доступною для широкого загалу.

Відповідно до принципу академічної доброчесності внутрішня система забезпечення якості БДПУ передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Процедури щодо забезпечення системної роботи із запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях науково-педагогічних працівників, докторантів, здобувачів вищої освіти та у дисертаційних і кваліфікаційних роботах, затверджені вченою радою університету та введені в дію наказами ректора.

Політика забезпечення якості відображає зв'язок між науково-дослідною роботою та навчанням і викладанням, а також враховує як національний контекст, в якому працює заклад освіти, так і його інституційний контекст і стратегічний підхід.

В університеті є налагоджений процес внутрішнього оцінювання, що забезпечує зворотній зв'язок із перспективним стратегічним плануванням:

- керівництво університету щорічно оцінює прогрес реалізації поставлених закладом цілей;
- факультети, кафедри та навчальний відділ постійно проводять самооцінювання, щоб проаналізувати свій внесок до досягнень стратегічних цілей закладу;
- університет проводить періодичні опитування здобувачів та науково-педагогічних працівників, щоб проаналізувати їх сприйняття інституційної стратегії та її втілення;
- університет визначає основні показники ефективності;

- університет періодично переглядає Стратегію розвитку Бердянського державного педагогічного університету та інші відповідні документи.

Процеси забезпечення якості освіти в університеті відбуваються:

- через формальну участь в органах управління (члени яких мають право голосу);

- через формальну участь у консультативних органах академічного персоналу, адміністративного персоналу, керівництва на рівні університету, факультету та кафедри, здобувачів, зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців, випускників);

- через формальне залучення до самооцінювання чи інших оцінювальних видів діяльності академічного персоналу, адміністративного персоналу, керівництва на рівні університету, факультету та кафедри, здобувачів, зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців, випускників);

- через неформальні комунікації з актуальних питань;

- через регулярну участь в опитуваннях академічного персоналу, адміністративного персоналу, керівництва на рівні університету, факультету та кафедри, здобувачів, зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців, випускників).

Політика переноситься на практику через низку процесів внутрішнього забезпечення якості, які уможливають участь різних стейкхолдерів у межах установи.

Політика забезпечення якості охоплює будь-які аспекти діяльності БДПУ.

1.2. Розроблення й затвердження програм

БДПУ має відповідну процедуру розроблення та затвердження освітніх програм. Програми розробляються відповідно до встановлених цілей і очікуваних результатів навчання. Кваліфікація, що здобувається внаслідок опанування освітньої програми чітко сформульована і роз'яснена у даних документах.

Освітні програми:

а) розробляються відповідно до загальних програмних цілей, мають чітко зазначені очікувані результати навчання;

б) розробляються за участю здобувачів та інших зацікавлених сторін;

в) розробляються із залученням зовнішніх експертів та орієнтирів;

г) уможливають плавне навчальне просування здобувачів;

д) зазначають очікуване робоче навантаження здобувачів;

е) містять інформацію про можливості проходження практики;

є) підлягають формальній процедурі інституційного затвердження

ж) розроблені на принципах інклюзивності.

БДПУ розробляє освітні програми на підставі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти за відповідними галузями знань (спеціальностями, спеціалізаціями) для різних форм здобуття освіти із врахуванням вимог національного та міжнародного ринків праці.

Розроблення освітніх програм передбачає створення ряду документів - складових програм підготовки здобувачів вищої освіти за відповідним рівнем освіти певної спеціальності (спеціалізації), а саме:

1) освітньої програми (загальна характеристика освітньої програми, профіль навчання, вимоги до попереднього рівня освіти здобувачів, опис предметної області, обсяг та розрахункові строки виконання освітньої програми, перелік нормативних ОК, перелік компетентностей випускника, програмні результати навчання, відповідності освітніх компонент компетентностям та програмним результатам навчання, структурно-логічна схема навчального плану, форми атестації);

2) навчального плану (профіль та форми здобуття освіти, термін навчання, графік освітнього процесу, зведений бюджет часу, план освітнього процесу за блоками та циклами, індивідуальна траєкторія навчання (дисципліни вільного вибору), підсумкова атестація (єдині кваліфікаційні іспити));

3) робочого навчального плану, що укладається на поточний навчальний рік окремо для кожного навчального курсу на основі затвердженого в установленому порядку навчального плану за роками прийому з урахуванням змін, обумовлених календарем року навчання. При цьому передбачається оперативне внесення до нього системних змін, обумовлених виконанням наказів та розпоряджень МОН України, рішень вченої та методичної рад БДПУ;

4) робочої програми освітньої компоненти (далі - ОК) (опис ОК, мета та завдання ОК, компетентності, програма ОК за змістовими модулями, структура ОК, теми практичних, лабораторних занять, самостійної роботи, методи навчання та контролю, розподіл балів, методичне забезпечення та рекомендована література)

5) силабусу (опис ОК, мета та предмет курсу, компетентності та програмні результати навчання, короткий зміст курсу, методи навчання, політика курсу (особливості проведення навчальних занять), технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність, система оцінювання та вимоги, список рекомендованих джерел).

1.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

В БДПУ активно впроваджується студентоцентроване навчання, яке стимулює мотивацію здобувачів, саморефлексію та залучення в освітній процес. Принцип студентоцентрованого навчання впливає на способи подачі освітніх програм та оцінювання результатів.

Втілення в БДПУ студентоцентрованого навчання і викладання передбачає:

- повагу й увагу до розмаїтості здобувачів вищої освіти та їхніх потреб, уможливорюючи гнучкі навчальні траєкторії;
- застосування різних способів подачі матеріалу;
- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;

- регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу та педагогічних методів;
- заохочення у здобувачів вищої освіти почуття незалежності водночас із забезпеченням належного наставництва і підтримки з боку викладача;
- розвиток взаємоповаги у стосунках здобувача і викладача;
- наявність належних процедур реагування на скарги здобувачів.

Враховуючи важливість оцінювання для навчального просування здобувачів вищої освіти та для їхніх майбутніх кар'єр процедури забезпечення якості оцінювання спираються на такі орієнтири:

- викладачі обізнані з наявними методами екзаменування та контролю знань і одержують підтримку в розвитку своїх навичок у цій сфері;
- критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь;
- оцінювання дозволяє здобувачам продемонструвати, наскільки вони досягли запланованих результатів навчання, здобувачі одержують зворотний зв'язок;
- оцінювання здійснюється об'єктивно (знеособлено) та, за можливості, більш ніж одним екзаменатором;
- правила оцінювання передбачають можливість врахування пом'якшуючих обставин;
- оцінювання послідовно і справедливо застосовується для всіх здобувачів та проводиться відповідно до встановлених процедур;
- передбачається формальна процедура подання пропозицій, скарг та апеляцій із боку здобувачів.

1.4. Зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів вищої освіти

БДПУ систематично застосовує заздалегідь визначені та оприлюднені правила щодо всіх фаз освітнього циклу, зокрема, зарахування на навчання, навчання, визнання результатів навчання та атестацію здобувачів.

Університет надає необхідну підтримку здобувачам у просуванні їхньої академічної кар'єри.

Політика доступу, процеси та критерії зарахування втілюються послідовно і прозоро, через ознайомлення абітурієнтів із університетом та освітніми програмами.

БДПУ запровадив і розвиває процеси й інструменти збору, моніторингу та використання інформації щодо навчальних успіхів здобувачів вищої освіти.

З метою забезпечення навчальних досягнень здобувачів та стимулювання їхньої мобільності, БДПУ визнає результати навчання попередніх етапів вищої освіти, в тому числі, визнання неофіційної і неформальної освіти.

У БДПУ запроваджуються належні процедури визнання кваліфікацій, які спираються на такі засади:

- визнання здобутих кваліфікацій відповідає принципам Лісабонської конвенції про визнання кваліфікацій.

Після завершення навчання здобувачі одержують документи про освіту в БДПУ, що описують здобуту ними кваліфікацію, зокрема, досягнуті результати навчання, а також контекст, рівень, зміст і статус освітньої програми, що була успішно завершена.

1.5. Викладацький склад

Науково-педагогічні працівники університету забезпечують умови для набуття здобувачами досвіду, компетентностей та навичок.

Урізноманітнення складу здобувачів та підвищення уваги до результатів навчання обумовлює впровадження університетом студентоцентрованого підходу до навчання та викладання.

БДПУ повністю несе відповідальність за якісний склад своїх науково-педагогічних працівників та створення для них сприятливого середовища, що дозволяє їм ефективно виконувати свою роботу.

У БДПУ встановлено чіткі, прозорі і справедливі процедури набору працівників, діють такі умови працевлаштування, в межах яких визначається важливість викладацької діяльності.

Науково-педагогічні працівники університету мають можливості і стимули для професійного розвитку. У БДПУ заохочується наукова діяльність із метою посилення зв'язку між освітою та науковими дослідженнями; заохочується застосування інноваційних методів викладання та нових технологій.

1.6. Навчальні ресурси і підтримка здобувачів вищої освіти

БДПУ має достатнє фінансування навчальної та викладацької діяльності та гарантує забезпечення наявних адекватних і загальнодоступних навчальних ресурсів.

Для організації та ефективного проведення освітнього процесу БДПУ забезпечує низку ресурсів, що сприяють навчанню здобувачів вищої освіти. До таких ресурсів належать як фізичні ресурси, так і бібліотека, навчальне обладнання та інформаційно-технологічна інфраструктура, а також підтримка з боку наставників та інших консультантів.

У процесі виділення, планування та забезпечення навчальних ресурсів і підтримки здобувачів враховуються потреби розмаїтого складу здобувачів (зрілого віку, з частковим навантаженням, працевлаштовані здобувачі, особи з особливими освітніми потребами тощо), а також перехід до студентоцентрованого навчання та гнучких методів навчання.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в БДПУ гарантує, що всі ресурси відповідають забезпеченим цілям та є загальнодоступними і що всі здобувачі інформовані про наявність відповідних послуг.

БДПУ проводить економічно прозорі витрати бюджетних коштів та коштів, отриманих від здобувачів вищої освіти як оплату за навчання, вживає ефективних заходів щодо пошуку додаткових джерел фінансування за рахунок розроблення та впровадження інноваційних проектів, одержання грантів, надання додаткових освітніх послуг та ін.

БДПУ здійснює постійний моніторинг актуальності і вдосконалює механізми забезпеченості та доступності ресурсів для організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти. Внутрішній моніторинг здійснюють загальноуніверситетські підрозділи за показниками ліцензійних (акредитаційних) умов, стандартів освітньої діяльності та вищої освіти.

В БДПУ запроваджуються механізми, що підтримують здобувачів під час освітнього процесу, якщо у них виникають значні труднощі, пов'язані із закриттям курсу або групи курсів, складання ОК тощо.

Працівники університету, що відіграють ключову роль у виділенні, плануванні та забезпеченні освітніх ресурсів, а також у підтримці здобувачів вищої освіти, мають належну кваліфікацію та можливості професійного розвитку.

1.7. Інформаційний менеджмент

БДПУ збирає, аналізує та використовує необхідну інформацію для ефективного управління освітніми програмами, іншими видами діяльності.

Зібрана та проаналізована інформація необхідна для розуміння, що в університеті працює належним чином, а що потребує особливої уваги.

Наявні ефективні процеси збору та аналізу інформації про освітні програми та інші види діяльності, що є частиною системи внутрішнього забезпечення якості.

В БДПУ використовуються різні методи збору та аналізу інформації, до якого активно долучені здобувачі та співробітники.

1.8. Публічна інформація

Університет оприлюднює чітку, точну, об'єктивну, актуальну і доступну інформацію про свою діяльність, зокрема про свої освітні програми.

Публічна інформація є відкритою для вільного отримання поширення та будь-якого використання і доступна на офіційному сайті університету <https://bdpu.org.ua/>.

Публічність інформації про діяльність університету забезпечується згідно із Законом України «Про вищу освіту», «Про публічність інформації», Наказом МОН України від 19.02.2015 №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

1.9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

Університет здійснює моніторинг та періодично переглядає свої освітні програми, забезпечуючи їхню відповідність зазначеним цілям, а також потребам здобувачів і суспільства. У результаті такого перегляду відбувається

безперервне вдосконалення програм. Будь-які зміни, заплановані і втілені, внаслідок моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, повідомляються усім зацікавленим сторонам: учасникам освітнього процесу, роботодавцям, суспільству.

Основною метою проведення поточного моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм є:

- забезпечення належного рівня освітніх послуг;
- створення сприятливого ефективного навчального середовища для здобувачів;
- підтвердження актуальності освітніх програм з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань та затребуваності на ринку праці;
- підвищення ефективності організації освітнього процесу. Система моніторингу та перегляду освітніх програм передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних з одержанням та аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу і передбачає оцінювання таких параметрів:
 - змісту програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі з метою забезпечення актуальності програми; зміни потреб суспільства;
 - робочого навантаження, навчальних досягнень та успішності здобувачів; ефективності процедур оцінювання здобувачів; очікування, потреби та задоволеності здобувачів щодо програми; навчального середовища і служби підтримки здобувачів та їхньої відповідності цілям програми.

До процесу моніторингу та перегляду освітніх програм залучаються на формальній і неформальній основі:

- здобувачі вищої освіти;
- адміністративний персонал;
- академічний персонал;
- зовнішні стейкхолдери (працедавці/регіональні органи влади, тощо);
- випускники.

Дана система передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних з одержанням та аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу, за програмами через:

- експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці;
- оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- оцінювання актуальності змісту освітніх та організації освітнього процесу факультетами, кафедрами та викладачами;
- узагальнення та оперативне реагування на поточну інформацію стосовно змісту освітньої програми, проблемних ситуацій та порушень щодо її реалізації.

1.10. Циклічне зовнішнє забезпечення якості

БДПУ на циклічній основі проходить процес зовнішнього забезпечення якості відповідно до «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» за процедурою, визначеною НАЗЯВО, експертами, роботодавцями.

Зовнішнє забезпечення якості, що здійснюється в різних формах, дозволяє контролювати ефективність процесів внутрішнього забезпечення якості БДПУ, стимулювати вдосконалення та відкривати нові ресурси. Воно також є джерелом інформації, яка може запевнити БДПУ та громадськість у якості діяльності установи.

БДПУ бере участь у циклічному процесі зовнішнього забезпечення якості. Відповідно, залежно від контексту, зовнішнє забезпечення якості може набувати різних форм та зосереджуватися на різних організаційних рівнях (як то програма, факультет, університет)

Забезпечення якості - це безперервний процес, що не завершується після одержання зовнішнього зворотного зв'язку, написання звіту чи організації подальших процесів в університеті. БДПУ враховує результати, досягнуті після попередньої фази зовнішнього забезпечення якості, та під час підготовки до наступної.

Документи, що регламентують управління якістю освітньої діяльності та якості освіти

Документи, що регламентують управління якістю освітньої діяльності та якості освіти розміщено на сайті університету <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/> ; <https://bdpu.org.ua/informacziya-shho-pidlyagaye-oprylyudnennyyu/>

